

ODPRTA TRIBUNA

Zvezna in slovenska ustava

Povabljeni, kot vsa slovenska in jugoslovanska javnost, k javni razpravi o spremembah zvezne in slovenske ustave, smo že v prejšnji številki objavili prvi zapis o tem predmetu, čeprav njegov avtor takrat še ni poznal konkretnih sprememb, bil je le zaskrbljen ob časopisnih poročilih o dokaj neobetavnem razpravljanju v ustavnih komisijah, zvezni in slovenski. Zdaj so amandmaji pred nami in naše zle slutnje so se, žal, v celoti uresničile. Predlagane »zvezne« spremembe vodijo v unitarizem, pri slovenski ustavi pa imamo tako in tako šele predlog za začetek razprave. Zato je razumljivo, da kar pet avtorjev razpravlja v tej številki o predlaganih spremembah zvezne ustave, samo Emil Milan Pintar pa razmišlja o usmeritvah slovenske. V naslednji številki, upamo, bomo razpravo nadaljevali, saj zadeva našo jutrišnjo usodo, vsakega posameznika, narod in državo.

Ur.

Dr. Ivan
Kristan

Položaj republike (Slovenije) v federaciji (Kaj obetajo ustavni amandmaji)

Spoštovani tovariš urednik!

Domnevam, da bodo drugi prispevki o ustavnih amandmajih imeli pretežno esejistično obliko. Zase sem se odločil, da ostanem bolj na ravni suhoparnega ustavnopravnega argumentiranja.

Esejističen pristop daje sicer več možnosti za barvito argumentiranje misli, vendar pa bralec pričakuje od ustavnega teoretika najbrž bolj hladno in stvarno argumentiranje.

Odkar sem se nekoliko intenzivneje začel ukvarjati s federalizmom, sem bistvo jugoslovanskega federalizma videl v dialektičnem povezovanju dveh ciljev ali dveh procesov: eno je zagotavljanje samostojnosti republik, drugo pa je njihovo povezovanje v novo celoto, v federativno skupnost. Dialektiko teh dveh procesov imenujem filozofijo federalizma, ki se da oblikovati v dokaj preprosto pravilo, namreč, da je v federaciji potrebno federalnim enotam zagotoviti maksimalno samostojnost, enotnosti (ali pa centralizma v pomenu izvrševanja skupnih zadev) pa samo toliko, kolikor je nujno potrebno.